

[Bjørn Elmquist]

gøre, og i hvilken sammenhæng vi kan gøre hvad. Her bliver det ganske afgørende, hvordan vi kan påvirke indflydelsesrige kredse. Det var baggrunden for, at jeg begyndte at interessere mig for spørgsmålet om isolerede danske aktioner.

Det ville være forkert, om vores debat i dag udviklede sig til en debat om vores forhold til USA. Jeg kender godt hr. Riishøjs opfattelse af USA, og jeg synes, det er en meget ensidig opfattelse af USA, hr. Riishøj giver udtryk for. Der er også i amerikanske kredse en ganske givtig debat i gang om, hvordan forholdet til Sydafrika skal være.

Til hr. Albrechtsen må jeg sige, at det vel ikke kan komme som en overraskelse for ham, at mit parti altid har ment, at vore muligheder for at påvirke Sydafrika ved den ene eller den anden form for boykot afhænger af bredden og det forpligtende i boykottens karakter. Hvis Danmark lavede boykot alene hele vejen rundt, hvis vi havde den helt groteske situation, at Danmark var det eneste land i verden, der gjorde det, ville det så hjælpe noget som helst på situationen i Sydafrika? Jeg tror ikke, at det ville hjælpe.

Jeg har ikke givet udtryk for utilfredshed med de initiativer, man har taget fra dansk side. Min advarsel gik på, at vi ikke skulle fortsætte med alene at løbe i spidsen. Danmark ligger i spidsen i øjeblikket, og vi har rejst mange gode kritiske røster over for Sydafrika, men jeg advarer imod, at vi bliver ved med at løbe helt alene i spidsen, for så runder vi fra de andre, og så kan vi slet ikke være med til at påvirke bredden i boykotningen.

Stinus (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for besvarelsen, som indeholdt mange positive elementer.

Det er meget passende at have en folketingsdebat om forholdene i det sydlige Afrika lige netop nu. I går var det international dag for olieembargo mod Sydafrika. Den 22. ds. er 25 års dagen for Sharpevillemassakren, og den 29. ds. begynder retssagen i Sydafrika mod de fængslede ledere fra United Democratic Front. I forgårs vedtog FN's sikkerhedsråd for første gang en enstemmig fordommelse af apartheidsystemet, og jeg kunne også nævne oprettelsen af et informations-

kontor i Danmark for ANC, African National Congress, som en god anledning.

Men desværre er det jo altid aktuelt at diskutere forholdene i det sydlige Afrika, og det vil det være, indtil Sydafrika har opgivet sin ulovlige besættelse af Namibia og det racistiske apartheidsystem er afskaffet.

Formålet med debatten i dag må først og fremmest være at vurdere, hvordan vi, det danske folketing og den danske regering på folketingetsflertallets vegne, bedst kan påvirke udviklingen i det sydlige Afrika.

Under sit besøg i Danmark for nylig brugte Zambias præsident, Kenneth Kaunda, stærke ord om apartheidsystemet, men det er jo rigtigt, at apartheidsystemet i sin ideologi kan sammenlignes med nazismen. I begge tilfælde er der tale om raceløve, som skelner mellem mere- og mindreværdige racer. Der er intet forsvar for et sådant system, og det radikale venstre noterer med tilfredshed, at Danmarks FN-ambassadør i sikkerhedsrådet i sidste uge har fastslået, at Danmark anser apartheid for ondt, umoralsk og umenneskeligt. Herom bør der ikke være uenighed i folketinget.

Sikkerhedsresolutionen kræver løsladelse af de arresterede sorte ledere, men vil Sydafrika rette sig efter denne resolution, eller vil regimet i Pretoria endnu en gang sidde en FN-resolution overhørig og dermed endnu en gang tilkendegive sin foragt for, hvad verden udenfor mener om forholdene i Sydafrika? Det er muligt, at det vil gå sådan, men der er samtidig mange tegn, som tyder på, at pres udefra gør indtryk på Sydafrika. Derfor skal presset forstærkes gennem FN, EF og alle andre mulige internationale fora.

I maj 1984 vedtog folketinget et forslag til folketingsbeslutning om skærpende af sanktionspolitikken over for Sydafrika. For det radikale venstre var denne vedtagelse et afgørende skridt, og vi har opmærksomt fulgt regeringens indsats for at føre beslutningen ud i livet. Vi har med tilfredshed noteret os, at Elsams og Elkrafts bestyrelser i december 1984 har besluttet at afvikle kulimporten fra Sydafrika inden 1990. Vi har ligeledes noteret os, at regeringen over for danske rederier og olieselskaber har fastslået, at det er i strid med dansk udenrigspolitik at drive handel med olie og/eller foretage transport af olie til Sydafrika, men vi savner fra regeringens side detaljeret orientering om danske rederi-